

Hareket ordusunun İstanbululara hitabı

Saniyen; kendilerini «şariat isteyiniz» diye aldatarak vatani tehlîkeye düşürmüş olan alçakların tehdibi için ordumuzca alınacak tedbir ve inzibat tedbirlerine katıyen karışarak ve ordumuz efradına kıtâ-yı yan gözle bile bakılmıyarak onları kendi öz kardeşleri gibi bilecekler ve kendilerini ifgal etmiş olan hafiyelerle alçakları gene kendî zabitlerine ihbar edeceklerdir. Bu iki talebimiz İstanbulda bulunan kara ve deniz bütün silâh arkadaşlarımız tarafından iyi kabul olunarak tam ve ciddî bir itaat gösterildiği takdirde icraatımız sırasında kendilerine katıyen ilişilinceyeceği hususlarının adı geçen efrada anlıyacaktırlar lisan ile ihtiar olunması ve mutavaat derecelerinin serian tarafı âciye bildirmesi rica olunur.

Hareket ordusu kumandanı
Hüseyin Hüsnü

Halka hitab

«Hareket ordusu kumandanlığın dan İstanbul ahalisine beyanname

«1 — Millet, senelerdenberi zulümler yapan meşrutiyet kuvvetini parçalayarak meşrutiyeti tesis etti. Bu kansız ve mesut inkılâptan zarar gören alçaklar gayri meşru bir surette menfaatlerini temine hizmet eden eski hâlin iadesi için bin türlü hiyle ve desise ve alçaklıklara başvurarak meşru meşrutiyet hükümetini zedelemek istedi. Ve bütün insanlık âleminin lânet ettiği İstanbul faciasının çıkmasına sebep olarak masum kanlar döktü.

2 — Millet, hayat ve istikbalinin yegâne teminatı olan meşrutiyetin zedelennmek ve ahkâmı şerîye ve millî selâmet ve saadetimizi şâmil olan kanunu esasimizin ayaklar altına alınımak istendiğini gördü. Ve bu alçakça hareketlerin asıl müsebbiplerini terbiye etmek lüzumunu takdir ederek heyeti umumiyesile İstanbul üzerine yürümeğe karar verdi. İlk icra kuvveti olmak üzere işte biz; İstanbul surları karşısında gördüğümüz bu hareket ordusunu buraya gönderdik.

3 — Hareket ordusunun maksat ve vazifesi hükümeti meşruai meşrutamızı hiç bir kuvvetin sarsamayacağı surette tahrir etmek ve şeriatî garra ile müeyyet bulunana kanunu esasının fevkinde hiç bir kanun, hiç bir kuvvet olmadığının ve olamayacağını ispat etmek ve meşrutiyeti mesruamızın istikrarından memnun olmıyan vatan ve millet hainlerine son ve kat'i bir ders vermektir.

4 — Mazlum ahali ve tarafsız efrat tamamile himaye edilecektir. Ancak tahrikçiler ve müfistler ve bunların ortakları lâyk oldukları kanunî takibattan mutlaka kurtulamayacaktır.

5 — Fâzil ilmiye heyeti basımızın iffihar tacıdır. Fakat melânet ve âdi ve şahsî menfaat temini maksadile yalandan ulema kılığına bürünerek ve dimi Muhammediyi tezyif ve hafife almaktan çekinmiyerek fesad yapmaya kalkışan bir takım hafife menfaatçiler elbette şariat ve kanun icaplarına göre muamele görmekten kurtulamiyacaklardır.

6 — Millet mebuslarının ve bu mebusların güvenip seçtikleri vekiller hevetinin hayatları ve kanununu esasın kendilerine verdiği hakları, nüfuz ve salâhiyetleri tamamile ve kemalile temin ve umumun sükûn ve süruru katıyen istihsal edilecektir.

7 — Vatanın selâmeti ve milletin saadetinin lüzumlu kıldığı bu icraatı askerîye esasında memleketin iç inzibati ve tam sükûneti ve cumlenin mal ve canının muhafazasını sağlamak için gerekli tedbirlere girişilmiştir.

8 — Muhterem sefirler ve bütün ecebî misafirlerin rahatları

masına meydan verilmeyecektir.

9 — İstanbul vakayı feciasında kanlı dökülen şehitlerin büyük ruhları karşısında hesap vermeye ve korkup titremeye mahkûm olanlar ancak bu kanlı facianın failleri, kıskırtıcıları ve ortaklarıdır. Bu hakikatı herkes bilmeli ve hecyecana kapılmayıp müsterih olmalıdır.

6 nisan 1325

Hareket ordusu kumandanı

Hüseyin Hüsnü

Neşrinden bir iki saat sonra şerhirden bu beyannamelerden haberi olmıyan kimse kalmamıştı.

Bu beyanname üzerine artık hareket ordusunun hatı hareketi anlaşılmıştı. Tahminlere göre ordu İstanbulu ancak perşembe günü girecek demektir.

Hüseyin Cahid ve Cavid
beyler

Selânikten gelen bir telgraf üçün cü ordu kumandanı Mahmut Şevket Paşanın hareket ordusuna İstanbul üzerine yürümeğe için emir verdiğini bildiriyordu. Bu arada elyevim hareket ordusu içinde bulunduğuşu zannedilen mebusandan Hüseyin Cahit ve Mehmet Cavid beyler hakkında bugün (Senpetresburg telgraf şirketi) şu telgraf haberi vermişti.

«Odesa: 19 nisan efrenci — Dünyaya varmış olan «Kraliçe Olga» ismindeki Rus vapurile Tanin başmuharriri Hüseyin Cahit beyle Selânik mebusu Mehmet Cavid bey buraya gelmişler ve Odesadan derhal Budapeşteye hareket etmişlerdir.»

Anlaşıldığına göre Hüseyin Cahit beyle Cavid bey deniz yolile kaçırmışlar ve şimdi Budapeşte tarihile Selâniğe gelmek üzere yollarına devam etmişlerdir.

Yobazların yeni bir melâneti

Hareket ordusunu görmeğe koşan halk arasına kıyafetlerini değiştirmiş hocalar ve hoca kıyafetine girmiş müfistlerin karıştığı anlaşılıyor ve bunlar tevkif ediliyor. «Tercümanı Hakikat» gazetesine Avastefanostan (Yeşilköyden) şu telgraf çekilmişti.

«Saat üçte biri sakallı diğeri bir ki iki şahıs geldi. Yüreklilerinde herifler jandarmalardan birini kendisi melûn fikirlerinden kabule müsait sanarak istipdada dair bazı saçmalar söylemeye başlavinca jandarmalar mukabele etmiş; fakat herif son çare olarak rüvelverini çekmesi üzerine derhal yakalanmıştır. Etraf, bu gibi yezitlerin vücutleriyle kirletmemek için sıkı bir tarassut altında. Komiser Eypüpli Hüsnü tevkif edilmiştir. Küçükçekmecede hoca kıyafetinde bir hain yakalanmıştır. Üzerinde öyle alçakça kâğıtlar çıkmıştır ki yazamam.»

Mebuslar Avastefanosta

Bugünün en mühim bir bâhisesi de mebusların Avastefanostaki hareket ordusuna gidip müzakerelerini bundan sonra orada yapmaya karar vermiş olmalarıdır. Aneak ne oraya gidenler, ne burada kâlenler nisabı tutamadıklarından müzakere yapılamamıştır.

— Arkası var —

TESEKKÜR

Allâh büyüğümüz

FATMA ASHABOĞLU

nun vefatı dolayısıyla telefon, telgraf, mektupla ve bizzat gelenek başsağlığı dileven ve cenaze merasimine iştirak etmek zahmetinde bulunan akrabaları ve dostlarımıza ayrı ayrı teşekkürde bulunmağa acizim mâni olduğundan ailemin minnet ve şükranlarının iblağına muhterem gazetemizin delâletini rica ederiz.

ASHABOĞLU ailesi

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Jale İnan Arşivi

JALBIO0700503